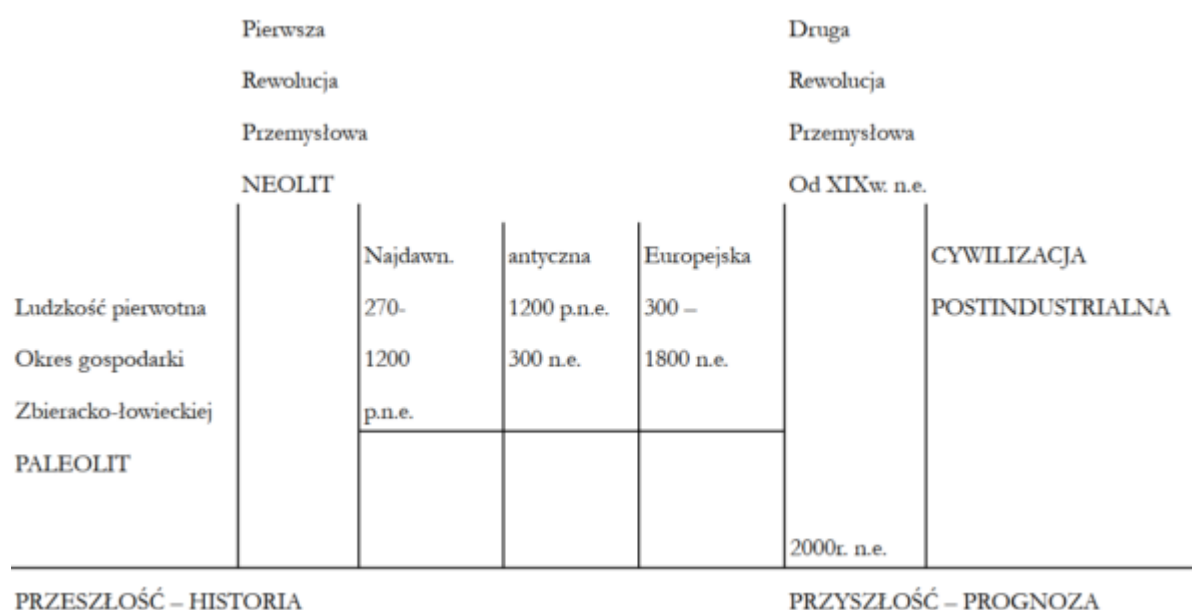

Typologia cywilizacyjnych

okresów

Typologię okresów cywilizacyjnych najlepiej zobrazuje wykres zaczerpnięty z pracy A. Piskozuba:

Rys. 1. Postęp techniczny w dziejach ludzkości wg A. Piskozuba.[1]

Trochę inną periodyzację dziejów proponuje Alwin Toffler, który wyróżnia „trzy fale” zderzające się ze sobą i nakładające się na siebie: falę cywilizacji rolniczej, falę cywilizacji przemysłowej i falę cywilizacji poprzemysłowej.[2]

Alvin Toffler był amerykańskim futurystą, pisarzem i socjologiem, który przyczynił się do analizy i prognozowania przyszłości społeczeństw oraz wpływu technologii na ludzkość. W swojej najsłynniejszej książce „Future Shock” (1970) oraz kolejnych dziełach, takich jak „The Third Wave” (1980) i „Powershift” (1990), Toffler przedstawił typologię okresów cywilizacyjnych, która obejmuje trzy fale rozwoju:

1. Pierwsza fala – cywilizacja rolnicza

Toffler opisuje pierwszą falę jako okres cywilizacji rolniczej, który rozpoczął się wraz z rewolucją neolityczną około 10 000 lat temu. W tym czasie ludzie przeszli z koczowniczego trybu życia opartego na zbieractwie i łowiectwie na osiadły, wynajdując rolnictwo i hodowlę zwierząt. Rewolucja neolityczna pozwoliła na tworzenie osad, miast, a w konsekwencji państw. Pierwsza fala była zdominowana przez pracę fizyczną, rolnictwo oraz produkcję artykułów spożywczych i surowców.

2. Druga fala – cywilizacja przemysłowa

Druga fala to okres cywilizacji przemysłowej, który rozpoczął się w XVIII wieku z rewolucją przemysłową. W tym czasie nastąpił szybki rozwój nauki, technologii i gospodarki, który przyczynił się do masowej produkcji, urbanizacji i wzrostu zamożności społeczeństw. Druga fala wprowadziła maszyny parowe, fabryki, linie produkcyjne, kolej, a później telegraf, telefon i radio. W cywilizacji przemysłowej kluczową rolę odgrywała centralizacja, hierarchia i biurokracja.

3. Trzecia fala – cywilizacja informacyjna

Trzecia fala, według Tofflera, to okres cywilizacji informacyjnej, który rozpoczął się w połowie XX wieku. Toffler uważa, że przemiany społeczno-ekonomiczne związane z rozwojem technologii informacyjnych, takich jak komputery, internet i telekomunikacja, są równie istotne, jak te związane z rewolucją przemysłową. W cywilizacji informacyjnej dominuje sektor usług, wiedza, informacja i komunikacja, a struktury społeczne i gospodarcze stają się bardziej zdecentralizowane, elastyczne i zorientowane na sieć.

Toffler zauważa, że trzy fale cywilizacyjne nie następują po sobie w sposób liniowy, ale nakładają się na siebie, prowadząc do konfliktów i napięć między starymi i nowymi strukturami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi. Przejście od jednej fali do kolejnej jest procesem stopniowym, a różne części

świata i społeczeństwa mogą znajdować się na różnych etapach tych przemian.

Wraz z trzecią falą, Toffler prognozuje, że zmiany społeczne, gospodarcze i polityczne będą coraz bardziej dynamiczne i nieprzewidywalne, a społeczeństwa będą musiały nauczyć się radzić sobie z przyspieszonym tempie zmian i „szokiem przyszłości” – uczuciem dezorientacji i niepokoju wywołanym gwałtownym rozwojem nowych technologii i przemian społecznych.

Aby sprostać wyzwaniom trzeciej fali, Toffler sugeruje, że społeczeństwa muszą opracować nowe sposoby myślenia, strategię i politykę, które będą uwzględniać złożoność, zmienność i niepewność współczesnego świata. Konieczne jest również rozwijanie umiejętności adaptacji, uczenia się przez całe życie, innowacyjności, elastyczności oraz budowania relacji między różnymi podmiotami i sektorami.

W swoich pracach Toffler podkreśla również wagę humanizmu, etyki i odpowiedzialności społecznej w tworzeniu przyszłości opartej na trzeciej fali. Jego typologia okresów cywilizacyjnych przyczyniła się do zrozumienia procesów historycznych i społecznych oraz sformułowania prognoz i wizji przyszłości, które do dziś wywierają wpływ na debaty naukowe, polityczne i publiczne.

[1] Z: Ewa Polak, Przemiany cywilizacji współczesnej w sferze kultury materialnej, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 1996, s.38

[2] Za: A. Toffler, The Third Wave, Bantam, New York 1981.

Jeżeli potrzebujesz konsultacji przy pisaniu pracy licencjackiej lub magisterskiej, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - pomoc w pisaniu prac w granicach dozwolonych prawem